

INNEHÅLL

- Förord 7
- 1 Aten sommaren 2011 11
 - 2 Livet i dag – en ständigt pågående jordbävning 31
 - 3 Uppväxten och det tidiga spelandet 37
 - 4 Framgångar – ”ingenting är omöjligt” 47
 - 5 Åren i Moskva 87
 - 6 Hemkomsten – tillvaron rämnar ... 105
 - 7 Lappa ihop spillrorna 139
 - 8 Att ta det egna ansvaret innan totalkollapsen 145
 - 9 Alla dem jag svikit 155
 - 10 Invandraperspektivet och spel 161
 - 11 Sveriges Radio och ansvaret 167

- 12 Samhällets och mediernas ansvar 173
- 13 Svenska Spel och dubbelmoralen 177
- 14 Livet i dag och vägen tillbaka 181
 - Intervju Jakob Jonsson 187
 - Författarens tack 193

FÖRORD

Jag heter Vladislav Savic och jag är journalist. Jag är också spelmissbrukare. Sedan mer än 30 år har jag arbetat som utrikeskorrespondent och rapporterat om krig, fattigdom, naturkatastrofer och mycket annat från världens alla hörn. Jag har rapporterat från Östeuropa när kalla kriget gick mot sitt slut, jag har gjort snabba besök där terroråd just skett, eller bott på olika håll i världen under kortare eller längre tider. Hela tiden har jag arbetat hårt, troget och väldigt många timmar per dag. Jag älskar mitt jobb. Mitt engagemang för världspolitik och min tro på det journalistiska yrkets huvudsakliga uppgift – att sprida kunskap om världen till alla – har gjort mig till den journalist jag är i dag. Tyvärr har det också kostat på att leva som jag har gjort. Jag har sett så mycket olycka och så mycket sorg, och jag har allt för länge ignorerat mitt eget behov av stöd och bearbetning av det jag upplevt.

Olyckligtvis såg inte heller min arbetsgivare mina behov, inte ens när jag med läkarintyg försökte påtala dem.

Mitt sätt att fly var att arbeta ännu mer när livet kändes tungt. Till slut räckte inte denna arbetsnarkomani till längre och jag blev alltmer deprimerad och flydde in i spelmissbruk. Sommaren 2011 sprack fasaden. Denna bok handlar om min väg från ”ära och berömmelse” till totalhaveriet och djupdykningen längs samhällsstegen. Den handlar om en spelmissbrukares leverne och vändor.

Enligt Lotteriinspektionens resultatredovisning från 2011 förlorar svenskarna 17 miljarder kronor på spel varje år i den så kallade godkända lotteriverksamheten i Sverige. I snitt

spelar varje svensk över 18 år för över fem tusen kronor årligen. Siffrorna för de två första kvartalen 2012 visar att spelandet ökat ytterligare med mellan två och fyra procent räknat i kronor. Överdrivet spelande är ett folkhälsoproblem som drabbar mer än två procent av befolkningen. I siffror blir det närmare 165 000 personer. Drygt 260 000 anhöriga lever med en person som har spelproblem och mer än 76 000 barn bor i ett hushåll där det finns en person med spelproblem (Statens folkhälsoinstitut, 2010). Dessutom finns nära vänner, arbetskamrater och andra som påverkas av personer med spelmissbruk – människor som lånar ut pengar eller hjälper spelmissbrukaren på något annat sätt. Här talar vi alltså om en grupp som är totalt lika stor som befolkningen i Göteborg.

En korrespondents bekännelser är därför också en historia om detta allvarliga samhällsproblem. Om en mångmiljardindustri som lockar folk med spel och drömmen om en rikare framtid, men som alltför ofta leder till undergång, både för de som fastnar i spelmissbruk, men också för de familjer som drabbas.

Det handlar också om statlig dubbelmoral. ”Spela lagom” står det på reklamen kring statligt spel, samtidigt som denna mångmiljardindustri ger stora inkomster till såväl staten som andra samhällsbärande organ – exempelvis svenska medier. Medierna, som ju tjänar grova pengar på spelreklamen, har inte varit pigga på att tala om problemen som spelandet skapar i samhället.

Under 2010 uppgick marknadsföringen för de statliga spelbolagen, Svenska Spel och ATG, till cirka 600 miljoner kronor. Totalt uppgick spelbolagens reklamkostnader till långt över 1,3 miljarder kronor år 2006 enligt Folkhälsoinstitutet (Spelreklam och Spelberoende, Per Binde 2006).

Till saken hör även att de som drabbas inte är villiga eller intresserade av att tala öppet om den här problematiken. För själva spelet är skambelagt, i alla fall för dem som fast-

nar i missbruket. Samtidigt säger forskare att problemen bara ökar, och trots detta går bara en liten bråkdel av den statliga vinsten till forskningen och vården kring dem som drabbas.

Jag har skrivit den här boken för att jag är heligt förbannad över denna dubbelmoral men jag hoppas också att jag genom att träda fram kan starta en debatt i frågan. Samtidigt går jag just nu på behandling där jag försöker få svar på en rad frågor kring mitt spelande. För det finns en hel del "obegripliga" beteendemönster även för mig. Hur är det till exempel möjligt att jag har kunnat – och ännu kan – föra intellektuella samtal med ministrar, diplomater, kolleger? Att jag kunnat skriva böcker och dessutom arbetat under mycket svåra förhållanden på olika platser runtom i världen som radiokorrespondent samtidigt som jag har levt med en hemlighet? En skammens och den totala destruktivitetens hemlighet som inte följer några logiska mönster. En hemlighet som till sist ledde fram till ett kriminellt beteende. Det är en historia om hur hjärnan kan leva ett dubbelliv. Men också hur en ansamling av olika problem till slut orsakar en slags kortslutning.

När mitt brott och mitt missbruk avslöjades sparkades jag från min tjänst på stående fot. Den lagliga orsaken till Sveriges Radios beteende är inget att säga om. Jag hade dock önskat att min arbetsgivare hade behandlat mig med mer respekt efter nära 30 års tjänstgöring, och att jag hade fått hjälp och vård.

1

ATEN SOMMAREN 2011

För varje dag som gick kunde jag känna mer av den konstiga lukten. En sötsur illaluktande odör som kom från min kropp. Just denna kväll låg jag på sängen i den lilla tvåan i Aten. Tog en välbehövlig paus efter ett stentufft arbetspass. Med datorn påslagen följde jag matchresultaten. Jag låg där och drömde om att vinna tillbaka pengarna som jag hade spelat bort. Aten i slutet av augusti var stekande hett, men det lukade inte vanlig svett. Det var någon slags konstig blandning. Det lukade ångest.

I ena stunden var jag säker på alla matcherna skulle gå in. I nästa spricker drömmen när ett mål släpps in, men än är det inte kört. Det är tio minuter kvar av matcherna. Sedan, den olidliga väntan. För trots att man vet att matchtiden nu måste vara slut, så kan det plinga till i efterhand, då resultatredovisningen ibland inte följer matchklockan, utan har en vis eftersläpning. Det har hänt att jag vunnit i slutändan, trots att det i princip såg ut som en omöjlighet.

Men även den här gången gick det åt helsicke – precis som det i 80–90 procent av fallen brukar göra – men som vanligt precis mot slutet av matcherna. Det är det som är giftet. Det är så nära men så långt ifrån. Man räknar bara med vinsten – inte med förlusten. Det vanliga rationella tänkandet är borta. Missbrukarhjärnan fungerar på ett annat sätt. Man tappar perspektivet just genom flykten och ruset – för det är ett rus – suddas riskerna ut ytterligare. Dagdrömmen tar vid. När jag

vinner blir jag av med en del av skulden. Sen behöver jag bara spela en sista gång för att bli av med nästa skuld ... Någon dröm om en storvinst som ska göra mig förmögen fanns inte, jag drömde bara om att bli av med de växande skulderna.

Den här Atenkvällen gick det som sagt åt helvete. Jag visste att det bara rörde sig om dagar innan SR skulle upptäcka att jag använt företagskortet för privata ändamål och jag visste att då skulle det vara kört. I min totala desperation spelade hjärnan mig ett nytt spratt, jag hade drygt 25 000 kronor kvar att spela för, och det kan ju inte slå fel varje gång. Det handlar ju trots allt om ”säkra matcher” och ju större summa man spelar på lägre odds, desto större chans att vinna och slutligen komma ikapp. Men jag väntar nog tills i morgon. Nu måste jag göra morgoninslaget till Ekot.

Jag blev mig själv igen. Eller åtminstone den jag inte skämdes för. Jag återgick till att vara den högpriesterande reportern som levererar jobb efter jobb. Kunskaperna finns där och i jobbet existerar inte personen som slåss mot speldjävulen. Denna kväll gjorde jag flera inslag, bland annat ett om Röda Korsets problem i det ekonomiskt drabbade Grekland, ett förbaskat bra reportage som jag fick mycket beröm för av hemmaredaktionen. När jag jobbar kan ingen eller inget störa, inte ens ångesten. Samma sak när det gäller kontakterna med barnen. Under någon arbetspaus ringer jag som vanligt upp barnen via Skype. Vi skämtar och småpratar. Ingen märker något speciellt. Sedan hoppar jag på jobbet på nytt.

Jag kunde skriva reportage om ett land i kris, men kunde inte se omfattningen av min egen ekonomiska kris. Jag var inte längre mig själv, den rationella Vladislav som under de senaste 30 arbetsåren varit en laglydig, etiskt och moraliskt tänkande människa. Ett annat jag hade smugit sig in, och denna sommar hade jag även tappat bort den sista biten av min tidigare starka moraliska kompass. Jag övergick från spel med egna pengar till att spela för företagets pengar.

När jag levererat allt till morgonsändningarna tog jag en snabbdusch och gick och lade mig. Det var dock svårt att komma till ro. Jag tänkte mycket på Dostojevskijs *Brott och straff*. Trots kallduschen tidigare började jag återigen svettas. Men som genom ett trollslag kom jag att tänka på de tre nya matcherna dagen efter. Om bara de slår de in då är allt löst.

När tankarna övergick till den här drömmen, flykten, spred sig lugnet i kroppen. Vinsten skulle ge mig än mer pengar att spela för. Sedan en jättesatsning med låga odds. Japp, det är stensäkert. Det enda viktiga nu var att vinna för att återbetala skulden.

Morgonen därpå var den sötsura ångestlukten tydlig. Den kunde snabbt duschas bort igen. Sedan på med datorn, teven, och alla andra arbetsinstrument. Nu gällde det att snabbt sätta sig in i dagens nyhetsflöde. Snart skulle Ekoredaktionen höra av sig och vi skulle bestämma vad jag skulle göra under dagen. Sedan var det de andra redaktionernas tur. Det var någon gång då som utrikeschefen, Per Eurenus, hörde av sig.

– Du ... du har gjort många konstiga uttag på ditt företagskort den här månaden, vad är det för något?

I dag minns jag inte riktigt vad jag svarade, men det gick i alla fall ut på att det inte var någon fara och att allting skulle redovisas. Per Eurenus svarade att jag direkt skulle ta den tid jag behövde och gå igenom alla papper, för det fanns andra som ville ha svar på den här frågan. Chock och panik, jag kände hur det brann runtom mig. Jag har alltid betalat för mig, samma sak skulle jag göra på nytt. Jag hade aldrig tidigare använt radions pengar till spel. I bakhuvudet ropade speldjävulen att det fanns 25 000 tusen kvar att spela för, med kontanter på fickan nästan 30 000. Två vinster med hög insats och låga odds och allt skulle fixa sig.

Hur jag senare skulle kunna förklara uttagen ville jag inte ens tänka på och sköt undan tankarna genom att fly in i mer

arbete. Jag följde inte utrikeschefens anvisningar om att göra redovisningen utan lugnade ned nerverna genom att massproducera inslag. Journalisten i mig hittade kraft att arbeta trots att hjärtat dunkade. Hela livet höll på att gå i bitar.

Efter tjugo års träning i extremt stressiga situationer hade jag stor övning i denna konst. Hur många gånger hade jag inte skrivit texter eller rapporterat direkt i radion trots krigstillstånd med granateld och full strid i bakgrunden, eller kopplat på den fullständiga koncentrationen mitt under pågående efterskalv i ett jordbävningsdrabbat område. Man stänger helt enkelt av och jobbar på. Precis som poliser, soldater, brandmän eller allehanda sjukvårdspersonal som måste fortsätta arbeta oavsett vad som händer runt omkring.

Så fort jag var färdig gick jag till den grekiska spelbutiken. Det här var inte någon vana. I 99 fall av 100 har jag spelat i Sverige. Det mesta av radions pengar hade jag spelat upp under min sommaresemester i Sverige.

Nu var jag i Grekland och det var kris, oerhörd kris. Pengarna måste helt enkelt fram. Det grekiska statliga spelmonopolet, OPAP, fungerar ungefär som Svenska Spel, och var ett av de grekiska statliga företag som fortfarande genererade vinster. Ekonomisk kris, depression, folk som tar livet av sig, det spelar ingen roll. Spel är viktigt för staten – i Grekland så väl som i Sverige.

Sommarmånaderna är svårtippade eftersom matchresultaten är extra svåra att förutse, men det hindrade mig inte. Jag skapade snabbt en skyddsmur där drömmarna och speldjävulen tog vid. I spelmissbrukets värld är hoppet och förnekandet av verkligheten den stora motorn. Tre rätt på ”säkra” matcher där jag satsar femton tusen kronor till fyra gånger pengarna i odds, det blir 60 000 kronor på kontot i morgon, räknade jag snabbt fram. Omöjligt? Nej inte helt! Om jag dessutom satsar två tusenlappar på sex matchers spel med ”troliga” halvhö-goddsare, skulle jag kunna vinna drygt 100 000 på ett bräde.

Vips skulle stora delar av skulden vara borta.

Det gick förstås inte den här gången heller. Och dagen efter ringer Per Eurenus på nytt och säger att ledningen vill att jag ska komma hem med en gång och förklara uttagen.

Ny ångest, ny jobsatsning, nya samtal med barnen. Men nu började verkligheten hinna ikapp mig. Efter samtalen föll jag i gråt och tänkte att det här kanske var en av de sista gångerna jag pratade med barnen. För om allt går åt helvete, så finns bara en utväg. Skamkänslorna gjorde sig påminda och lukten, den sötsura, blev bara starkare och starkare.

Jag hade dock fyra-fem tusen kvar att spela för, och nästa gång gick spelet in. Av de tre tusen kronor jag satsade på en trippel, fanns nu tolv tusen kronor att spela för. 12 000 gånger fyra i odds blir 48 000 och eftersom det var två dagar kvar innan jag skulle åka hem tänkte jag att det ändå kunde lösa sig. I ena stunden fanns drömmen om lösningen men i nästa såg jag hela katastrofens vidd framför mig med döden som enda utväg. Hjärtat bultade, jag sov allt mindre och jag svettades konstant.

Näst sista dagens spel gick också åt helsicke. På kvällen gick jag omkring i lägenheten och packade. Mellan ångesten och gråtattackerna så svävade jag mellan liv och död. Jag visste nu att jag aldrig skulle återvända till den här tjänsten i Aten. Jag började packa det allra nödvändigaste. Dessutom all dokumentation liksom hyreskontraktet med den grekiska värdinnan. Hon måste få hyran betald tänkte jag, det är en hederssak. Samtidigt visste jag att jag spelat bort radions pengar, även om jag på något sätt såg det som ett lån. Jag vet, jag skulle skrattat åt någon annan som hävdade något liknande.

Att jag i flera år spelat bort en betydande del av familjens pengar hade jag lärt mig att leva med, men det här var någonting annat. Att spela bort andras pengar är ju kriminellt. När kvällen övergick i natt kändes det som att jag medverkade i en skräckfilm. Jag gick fram och tillbaka i den lilla lägenheten

och kunde inte besluta mig för vad jag skulle packa ner. Skulle jag över huvud taget leva dagen därpå? Jag fick inte en blund i ögonen den natten.

Tidigt nästa morgon satt jag på planet hem mot Sverige. Jag skämdes, och värst var skammen inför barnen. Min äldsta dotter hade alltid varit öppet stolt över sin pappa korrespondenten och författaren. Vad hade jag gjort med hennes och den yngre dotterns drömmar om livet? Under resan hoppades jag att planet skulle störta. Det skulle vara så mycket enklare då.

Vid niotiden landade planet på Arlanda. Vad göra nu? Ingeting kommer att bli som det varit, det visste jag. I flera timmar gick jag planlöst runt på flygplatsen utan mål. Skulle jag ta mitt liv? Och i så fall hur? Jag ville inte hänga mig som min far gjorde. Ta in på hotell kanske? Ett rum med badkar där man kunde skära av sig pulsådern – det sägs att det inte är en lika hemsk död som andra självmord.

Plötsligt ringer telefonen. Det är min fru. Hon är på stan och jag hör hur barnen skrattar i bakgrunden. Hon undrar vad jag gör och jag svarar att jag vilar men strax ska börja jobba. Vi lägger på och jag känner svetten rinna längs ryggen samtidigt som jag får gåshud. Barnen, nej jag kan inte göra detta mot dem. Jag vet själv vilket helvete det innebar för mig när min far tog sitt liv. Men likt förbaskat började jag söka efter lämpliga hotell i närheten. Leva eller inte. Kan jag klara av denna förnedring och skam? Vad skulle i slutändan vara bäst för barnen? Tar jag mitt liv utfaller en hel del försäkringar och familjen kan troligtvis bo kvar i vår bostadsrätt.

Timmarna gick och jag märkte att folk runt omkring började titta konstigt på mig. Till slut ringde jag olika akutnummer.

– Hjälp mig, vad ska jag göra? frågade jag de olika jourpersonerna. Jag berättade allt utom mitt namn och att jag var journalist.

Kanske var jag för feg, kanske ville jag räddas, kanske tänk-

te jag för mycket på de negativa konsekvenserna för barnen vid självmord eller kanske möttes jag av väldigt proffsiga personer. Ju mer jag grät i telefon desto mer benägen var jag att lyssna på rådet – sök dig till psykakuten omedelbart!

Psykakuten

På psykakuten får jag något lugnande och kan sova en stund. Efter några timmar får jag tala med en läkare. Jag har inga spärrar kvar så jag öppnar mig fullständigt. Av läkarens snabba och lite bryska svar blir det tydligt att de inte har någon vidare erfarenhet av spelmissbruk så jag blir rekommenderad att söka mig till en vanlig mottagning. Däremot står det klart att det ligger i deras intresse att se till att jag inte tar livet av mig. Jag känner föraktet för patienten läkaren har framför sig. Senare upplever jag samma förakt vid möten med andra läkare och tjänstemän. Spelmissbrukare kanske inte är värda något medlidande, men jag är förvånad över det öppna föraktet. I stort sett alla i Sverige spelar, men ytterst få vill veta av dem som inte har kontroll över sitt spelande. Samhället tycks bara klara av artiklar om de lyckliga spelmiljonärerna men inte nyheter kring spelmissbruket som också följer med drömmarna om storvinsten.

Något dygn senare fick jag besök av Ekots fackliga ombud och kamrat från utrikeskorridoren, Johan-Mattias Sommarström. Det är var ett mycket känslösamt möte där jag för första gången berättade hela sanningen – både om mitt spelmissbruk och vad som hade hänt. Min fru var också med. Efter ett dygn på psykakuten orkade jag ta modet till mig och möta familjen med det fruktansvärda beskedet om vad som hänt.

Redan på den tredje och sista dagen på psykakuten fick jag reda på att det blåste kalla vindar för min del på ”sju trappor”, det vill säga på VD-avdelningen i Radiohuset. ”Det

finns de som ropar på blod”, berättade väl insatta källor.

En vecka senare blev jag kallad till ett möte med utrikeschefen Per Eurenus. En representant från personalavdelningen samt en chefsekonom skulle också vara med. Dessutom skulle facket närvara. Per Eurenus inledde med att säga att hans största förhoppning var att ha kvar mig i sin grupp. Han berättade att han personligen pratat med både den tidigare och den nuvarande ekonomiassistenten på Ekot. Båda hade berömt mig och vittnat om att jag varit kanske den mest noggranne av alla korrespondenter och utrikesreportrar kring alla redovisningar genom åren. Inga felaktigheter hade någonsin upptäckts och jag var oftast snabbast med redovisningen.

Det var en öppning av mötet som jag blev glad åt att höra. Jag visste också att det stämde till fullo, eftersom jag i 30 år alltid varit extremt noggrann kring redovisningarna. Men varför alla dessa lovord? Det här kunde nog bara sluta med katastrof. Varför skulle annars utrikeschefen försöka mildra det hela på det här sättet? Jag trodde inte själv att jag skulle få behålla det jobb som jag dittills haft, hade jag tur skulle jag kanske få vara kvar men på en annan tjänst. Frågan var hur hårt ledningen skulle agera.

Jag erkände på studs allt som hade hänt och lovade att återbetala pengarna så fort vi hade sålt vår bostadsrätt.

Efter några dagar blev jag kallad till ett nytt möte, denna gång med Sveriges Radios ledning. Ekots chefer var bortkopplade. Av personer nära ledningen fick jag höra att det fanns några på ”sju trappor” som vill se blod men att andra inte ville ta något snabbt beslut. Någon ansåg att jag först och främst borde få vård. Inför mötet frågade jag vår facklige representant om inte en jurist också borde vara med, men fick veta att det inte behövdes vid denna ”första” förhandling. Men ack så fel det blev.

Facket kom med en av Ekots fackliga representanter och

miljöombudet vid SR. Dåvarande vice vd:n vid SR, Cilla Benkö, hade med sig en hel stab med folk.

Yxhugget

Cilla Benkö inledde mötet med att säga att SR ser mycket allvarligt på det hela. Sedan kom det i snabbt tempo:

– Vi har i denna stund lämnat in en polisanmälan och går ut offentligt med det hela. Du är avskedad, Vladde.

Vi hade arbetat ihop i många år på Ekot, Cilla Benkö och jag, både när hon var vanlig reporter och sedan när hon hade olika chefstjänster. Att hon kallade mig Vladde hade varit helt naturligt i ett annat sammanhang, men här kändes det helt fel. Allt var surrealistiskt. Björn Löfdahl tog vid där Benkö slutade. Han menade att det inte fanns några alternativ till detta och att det är värst för ”Vladde” som kommer att gå igenom detta helvete nu. ”Värst för Vladde.” Jag kände honom knappt.

Jag försökte förklara vad spelberoende innebär och facket vädjade i alla fall om hjälp till vård. Men Cilla svarade bara att hon inte hade någon aning om att jag var spelberoende. Hon menade också att hon i så fall aldrig skulle ha skickat mig till Grekland. Detta uttalande är i sig helt riktigt, men problemet som missbrukare är ju just att man inte talar om sitt missbruk.

Det enda jag erbjöds var att under en veckas tid få träffa rations kurator för att få hjälp med problemen. Detta utnyttjades också. Eller rättare sagt, eftersom jag redan på eget bevåg hade träffat en terapeut, så överlät jag erbjudandet till min fru. Även hon behövde någon att prata med. Det blev dock bara ett möte. Kuratorn råkade försäga sig och sade att ”cheferna nog bara var ute efter att jag inte skulle ta mitt liv, för då skulle det verkligen bli en stor skandal”.

Slutligen förklarade Cilla Benkö att jag nu omgående

skulle gå till utrikeschefen för att överlämna datorn, mitt inpasseringskort och allt annat som tillhörde radion. Jag skulle alltså behöva gå genom den långa utrikeskorridoren där alla mina arbetskamrater fanns på plats. I stället kom facket överens med ledningen om att jag lämnade allt till dem och att de i sin tur skulle överlämna dessa saker till utrikeschefen. Med detta avslutades mötet med ett "Hej då Vlade".

Jag visste att jag skulle komma att bestraffas för vad jag gjort. Rent formellt gjorde SR inget fel heller. Men det kändes ändå onödigt kallsinnigt.

Jag önskar att det hade funnits en vilja att åtminstone hjälpa mig till vård för mitt spelmissbruk. Några veckor senare kontaktade facket, SJF, mig. De hade via radions VD Mats Svegfors fått en summa pengar som skulle gå till krisbearbetning i samband med avskedet samt mitt allmäntillstånd. Officiellt kom inte pengarna från radion utan från Svegfors VD-konto. Pengarna sattes in på fackets konto och motsvarade cirka 40 terapitimmars.

Folkdomstolen tar vid

Direkt efter mötet med radioledningen åkte de fackliga representanterna och jag ned till Journalistförbundets kontor vid SR. Vi tog hissen till kulvertarna för att slippa träffa andra anställda. Vi var nog nästan lika chockade allihop. Inte heller facket hade räknat med avsked på stående fot. Inom loppet av en halvtimme kom nästa chock. Själv hade jag inte ens tänkt tanken om att jag måste informera min familj, men ledningen hade gått ut med en pressrelease om polisanmälan medan vi satt på mötet, dock utan att namnge mig. Inom en halvtimme ringde flera journalister som ville ha min kommentar. Bara några minuter senare ringde min då tolvåriga dotter. Både Aftonbladet och Expressen hade ringt och sökt mig på hennes telefon. Någon av journalisterna hade den oerhört dåliga

smaken att till och med säga att de sökte mig på grund av en polisanmälan. Även min yngre dotter, då nio år gammal, hade fått liknande samtal.

I detta chocktillstånd skulle jag svara på anklagelserna och samtidigt försöka skydda mina barn. Varför var det så bråttom att gå ut med pressrealesen innan jag ens hade chansen att informera familjen? Det handlade inte om att SR behövde skydda sig för en kommande skandal. Nej, de hade ju redan agerat; polisanmält mig och avskedat mig. Ingen skulle kunna ifrågasätta ledningens agerande. Innan någon utomstående ens hann ställa en fråga hade SR upptäckt, åtgärdat och avskedat den skyldige. SR-ledningen hade således redan ryggen fri. Jag kan inte låta bli att jämföra med ett fall där en anställd på SR dömdes för grov rattonykerhet till sjöss, eller ett annat där det fanns en misstanke om allvarliga sexförbrytelser mot barn där ledningen agerade långt mer eftertänksamt. Rattonykerhetsbrottet var i sig allvarligt då personen i teorin kunde ha dödat andra. Denna person arbetar fortfarande kvar på SR på samma position som tidigare. Det blev varken pressmeddelande om eventuell avstängning eller något annat. Sexförbrytelsen ledde till avstängning och sedermera även avsked, men först efter att domen hade fallit. Det fanns dessutom ett prejudicerande fall vid SR, där en person med svåra alkoholproblem druckit upp en summa motsvarande den som jag hade spelat bort. Denna person fick ett ultimatum om vård eller sparken. Personen omplacerades efter behandlingen och radion drog av radioskulden månadsvis direkt från lönen en lång tid därefter.

Både inom SR och utanför väcktes kritik som inte hade med frågan om min skuld att göra – den var självklar – däremot reagerade många på det ”brutala” agerandet och framför allt varför jag inte erbjöds behandling för mitt missbruk. Många av mina gamla arbetskamrater hörde av sig de närmaste dagarna och framförde just detta. Dessutom und-

rade många av kollegerna på golvet om mitt missbruk hade något som helst att göra med mina upplevelser efter krigs- och katastrofbevakning?

Under de första dagarna fick jag även mejl av en del politiker och höga befattningshavare i landet. De flesta tyckte att jag hade betett mig som en idiot, men de ville ändå uttrycka sin avsky över SR:s agerande som de uppfattade som onödigt brutalt.

Efter någon dag ringde också den facklige representanten Johan-Mattias Sommarström och frågade om jag hade något emot att han åkte ned till Aten och packade ihop de personliga tillhörigheter som jag hade kvar där. Jag blev faktiskt lättad över frågan. Om någon skulle rota bland mina personliga tillhörigheter var jag glad att det var han. När han skulle hämta nyckeln till lägenheten berättade han dock att ledningen bestämt att även Staffan Sonning skulle hjälpa till. Det var någon slags säkerhetsåtgärd att två personer skulle vara med om det hela. Sonning var min chef under många år på Ekot. Han kan definitivt inte anklagas för mina spelproblem, men under de år han var min chef mådde jag väldigt dåligt. Just denna sommar hade vi haft mycket kontakt då han ofta kom till Aten som reporter och korrespondent. Vi fungerade utmärkt tillsammans när han var en ”vanlig reporter”. Men vi hade en betydligt sämre relation när han var min chef. Därför kändes det förnedrande att just Sonning skulle rota bland mina högst privata tillhörigheter.

Någon dag senare visade det sig att Johan-Mattias inte åkte hem direkt från Aten. Ledningen hade nämligen sett till att han – när han ändå befann sig i Aten – i någon vecka skulle rapportera därifrån i mitt ställe. Jag kunde inte låta bli att undra om det var medvetet av ledningen att den fackliga representanten förflyttades till Aten samtidigt som det pågick protester mot behandlingen av mig? Dessutom var han min enda fackliga kontakt i denna krissituation.

Inom loppet av tre dagar var mitt namn ute på Flashback. Någon hävdade att jag hade köpt horor för radions pengar i Aten. Någon annan att det handlade om köp av snygga bilar. Någon gick på det etniska spåret och hävdade att en person med namn från Balkan förstås måste var ”balkanitiskt kriminell” – vad det nu innebär?

Man kan i bästa fall säga att Flashback är för tokstollar och hyenor. Många av mina vänner uppmanade mig att inte bry mig om alla idioter som skriver på Flashback, att jag skulle gilla läget. Men det är lättare sagt än gjort när man dessutom har två små barn.

Tyvärr handlar det inte bara om vilka som skriver. Så fort någon söker på mitt namn på webben, möts de av diverse anklagelser mot mig. Långt innan jag blivit dömd, så finns folkdomstolens utslag där och kan läsas av potentiella nya arbetsgivare, lägenhetsuthyrare och andra. Om man googlar mitt namn får man cirka 100 000 träffar. De flesta har med mitt arbete och mina böcker att göra men redan på första sidan finns budskapet: Vladislav Savic, bedrägeri. Det är en enda träff. Men det är den som räknas i dag.

I december 2012 var det rättegång vid Stockholms tingsrätt. Den varade i 45 minuter. Saken var klar. Jag dömdes för grov förskingring till skyddstillsyn. Tingsrätten fastslog att det var en allvarlig förseelse, men i domen konstateras också att brottet skedde under en relativt kort period och att jag aldrig tidigare varit straffad eller anklagad för något annat. Dessutom fastslogs att jag inte hade gjort denna kriminella handling för att berika mig själv.

Domen var helt i sin ordning – och nu finns det ett papper som visar att jag inte gjort de hemskheter som hyenor på Flashback skrev om.

För mig är vetskapen om att Sveriges Radios ledarduo Mats Svegfors och Cilla Benkö ett halvår senare belönade Flashback för deras ”innovativa arbete” närmast ett slag i ansiktet.

En sajt som i mångt och mycket består av ärekränkande uppgifter som ingen kan försvara sig emot. Uppgifter som sedan finns kvar på nätet i all oändlighet.

Var det ett planerat brott?

Många av mina gamla arbetskamrater (och säkert ni som läser detta) har undrat varför jag åtog mig att bli korrespondent i Aten? Visste jag inte vad som skulle kunna hända? Det finns ett enkelt svar på denna fråga. Jag har visserligen spelat bort ganska stora summor tidigare, men endast mina privata pengar. Dessutom har jag i princip aldrig spelat då jag varit stationerad utomlands. Spel existerade över huvud taget inte för mig medan jag var på uppdrag någonstans i världen. Mitt arbete var i sig ett slags adrenalinhöjande rus. Spelet var i stället förknippat med livet i Sverige.

Med vetskapen om hur mitt liv ser ut i dag, kan jag ändå djupt ångra att jag åtog mig uppdraget att bli Sveriges Radios Sydosteuropakorrespondent i Aten. Jag borde ha lyssnat till min inre tveksamhet då jag fick villkoren klarlagda för mig, för processen kring tillsättningen av just den här tjänsten var märklig. Tjänsten skilde sig ganska mycket från övriga korrespondenttjänster vid SR. Vanligtvis åker antingen en ensamstående korrespondent ut i världen, eller så åker en korrespondent tillsammans med sin familj. Då detta var ett uppdrag på ett år stannade min familj hemma. Det här blev alltså en "billigare" variant för radion, då jag kunde ha ett mindre och enklare boende i Aten, Istanbul eller där det för stunden var lämpligast. För mig och min familj innebar det dock dubbla levnadskostnader. Lägenheten i Stockholm kunde vi ju inte hyra ut eftersom familjen fanns kvar där. Två kylskåp skulle fyllas, telefoner och el hemma betalas och så vidare. Min familj skulle i det här fallet inte få några fördelar av flykten. Den enda extraersättning jag skulle få var ett dagtraktat-

mente. Det här skulle bli ett långt sämre utlandskontrakt än någonsin tidigare för min och familjens del.

Det dröjde dessutom innan min tjänst blev offentlig. Företagsledningen skulle behandla flera nya korrespondentplatser under detta år och ville presentera hela paketet på en gång. För min del innebar det att jag bara hade en knapp månad att förbereda mig inför avresan. Villkoren blev heller inte klara förrän tre veckor innan avfärd. Jag hade som vanligt räknat med det så kallade billånet som starthjälp. Lånet används officiellt vid bilköp under korrespondenttiden. Vid båda de tidigare tillfällena som jag har varit utlandskorrespondent hade jag använt detta billån, med ekonomernas goda minne, för att avveckla saker och ting på hemmaplan och för att ha som lånat startkapital på det nya stället. Lånet amorteras varje månad genom ett löneavdrag som innebär att man är skuldfri när tjänstgöringen utomlands är avslutad. Generösa villkor kan tyckas, men man har alltid extrakostnader i samband med en flytt utomlands. Du kanske måste gå till tandläkaren, optikern eller på en hälsokontroll, och för att undvika krångel är det enklast att allt sådant görs innan man reser. Man behöver också personlig utrustning och kläder. Dessa kostnader är i sig jobbrelaterade. Man behöver representationskläder även i 38 graders värme.

Det är också viktigt att familjen som ska vara kvar i Sverige har en buffert för eventuella krissituationer. Många svenska och internationella organisationer – såsom Sida och UD – har ett liknade system, fast mycket bättre. Där får man inte ett lån som ska betalas tillbaka utan ett starthjälpkapital. Man anser det nödvändigt att hjälpa den utsända under den första tiden. En bra start är viktigt för både den utsände och för företaget.

Det visade sig dock att något lån inte var aktuellt denna gång. Där och då skulle jag ha tackat nej till utlandstjänsten, men det är ibland lättare sagt än gjort. Jag låg personligen cirka 20 000 kronor back, så när inte företaget kunde hjälpa

mig, vände jag mig till en rad arbetskamrater. Jag kan villigt erkänna att jag redan tidigare lånat pengar av en del arbetskamrater, pengar som då gått till spel, men jag har alltid betalat tillbaka. Den här gången hade jag rent mjöl i påsen – dessa lån gick inte till spel. När jag reste hade jag skulder på cirka 40 000 kronor.

Första månaden i Aten levde jag mycket snålt, och redan efter en månad hade jag betalat tillbaka cirka 20 000 kronor. Allt var så enkelt. Jag stortrivdes med jobbet och jobbade verkligen nonstop. Sprang mellan demonstrationerna och tårgasen i Aten. Reste och flängde till Belgrad där krigsförbrytare hade börjat fångas in och det blev en rad resor till Turkiet och den syriska gränsen.

Livet lekte. Jag gick ned sex–sju kilo den första månaden. Eftersom jag är överviktig så var det bara till glädje. Det var inte så att jag svälte mig, men jag åt minimalt. Dessutom hade jag med åren börjat avsky att gå ensam på restauranger. Jag levde i huvudsak på färska grönsaker, frukt, snabbmat och drack stora mängder vatten och kaffe.

Jag jobbade cirka 16–18 timmar per dag, men det var en positiv stress. Längtan efter barnen var stor, men varje morgon när jag vaknade kände jag mig glad och energisk. Och produktiviteten var hög. Allt blir så mycket lättare när man har roligt på jobbet! Reaktionerna hemifrån var också tydliga. ”Det hörs att du stortrivs”, kunde jag ofta höra i samband med att någon ringde och berömde mig.

Pusselbitarna föll snabbt på plats. Efter bara en månad kändes det som att jag redan varit i Aten i flera år. Snart skulle dessutom barnen komma och hälsa på. Vi skulle ha några veckor på öarna, sedan skulle vi hem till Stockholm tillsammans innan det var dags att åka till Aten på nytt.

Men så hände det första oförutsedda. Vid en resa från Aten till Belgrad, blev jag bestulen på min plånbok i tunnelbanan. Det handlade inte om några större summor som försvann,

men alla mina kort, privata som radions, försvann i stölden. Snabbt, innan ett öre försvunnit, hade jag spärrat korten. Problemet var dock att det skulle dröja en månad innan jag fick nya kort och koder, samt ett nytt presskort och körkort. Under tiden sände radion ned pengar som buffert.

Samtidigt blev jag varse att jag tänkt fel gällande privat-ekonomin. Jag hade räknat med traktamente hela sommaren, men glömde bort att man inte får det under semestern. Det kändes som en smärre katastrof med tanke på att den närmaste perioden knappast betydde snabbmat, grönsaker och frukt, utan kostnader för fyra personer.

Där någonstans tappade jag kontrollen över ekonomin.

Vad göra nu? Eftersom familjen hade ställt upp på de här villkoren för mitt arbete under det närmaste året, kände jag att jag ville ge dem en fantastisk semester medan vi var tillsammans. Det handlade inte om någon lyx, men semester är semester och fyra personer i Grekland under nästan en månad är inte billigt. Här kom den första brottsliga handlingen. Jag lånade av radiopengarna för att bekosta semestern. Med facit i hand borde jag ha avstyrat semestern, men hur jag än gjorde skulle någon bli hemskt besviken på mig.

Som korrespondent har man ofta tillgång till ganska stora summor för oförutsedda händelser eller resor. Medan jag var Moskvakorrespondent var det inte ovanligt att jag förvarade 300 000 kronor i kassaskåpet för fasta månadskostnader och allehanda plötsliga resor till något terrordåd eller till kriget i Afghanistan. Sådana resor kostar otroligt mycket pengar. Denna sommar fanns det planer på att jag skulle passera den syriska gränsen där inbördeskriget redan pågick. Dessutom skulle jag vara en slags backup för vår Mellanösternkorrespondent. Det var alltså inte otänkbart att jag så småningom skulle få ge mig in i både en och annan konfliktzon.

Jag visste att jag egentligen inte fick använda förskottet för eget bruk, men samtidigt såg jag framför mig hur jag månad

för månad skulle ”beta” av skulden med tanke på mitt billiga leverne när jag var ensam på plats. Nu gällde det att klara av sommaren med familjen.

När vi skulle åka hem till Sverige för ytterligare tre veckors semester tillsammans, insåg jag att skulden vuxit till 60 000 kronor. En av de sista dagarna i Aten, strax efter att jag hade fått min grundlön utbetald på mitt konto, beslutade jag mig för att chansa. Jag gick ned till det grekiska statliga spelbolaget OPAP:s spelombud.

Det här var första gången någonsin som jag spelat om pengar utomlands. Jag spelade för 7 000 kronor. Enligt oddsen skulle en vinst betyda cirka 50 000 kronor. Jag skulle nära nog kunna bli skuldfri på en gång. Jag förlorade igen. Det var visserligen min egen lön jag spelade för, men nu hade jag 7 000 kronor mindre på kontot. Nästa morgon vaknade jag med ångest. Att jag hade spelproblem visste jag sedan länge, men nu hade jag brutit mot mina egna regler.

Väl hemma i Sverige tappade jag koncepten helt och hållet. Jag var helt övertygad om att jag skulle spela hem en vinst för att nollställa skulderna. Jag använde mitt American Express-kort med 40 till 60 dagars betalningstid. På kort tid spelade jag för 40 000 kr, men vinsterna uteblev. Jag spelade även upp lönen, och i den totala förvirringen blandade jag ihop mitt företagskort och mitt privata handelsbankskort. Jag upptäckte det för sent. Nu fanns på något sätt inget återvändo. 5 000 kronor hade dragits och på slippen kunde man läsa att transaktionen gjorts i en spelbutik. Hur skulle jag kunna förklara det?

I efterhand har jag ibland funderat över misstaget var medvetet eller omedvetet, om jag helt enkelt ville få slut på den allt jobbigare och kaotiska situationen. Jag övervägde att gå till min chef och berätta hur det låg till – men då skulle jag förlora jobbet i Grekland och alla andra liknande jobb i framtiden – och här tog missbrukaren i mig över. Jag hade redan